

Opazke.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente, 12. Vsak list mora biti frankiran. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 nov.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo, ulica Torrente 12.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost.“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1 uri popoldne.

Cena z a vse leto s prilogo 7 for. za pol 3 for. 50 nov., za četrt leta 1 for. 75 nov. — Edinost brez priloge stane za celo leto 6 for., za pol leta 3 for., za četrt leta 1 for. 50 nov. — Posamezne številke se dobivajo pri uredništvu, v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

»V edinosti je moč.«

Proračunska debata v državnem zboru.

(Dalje.)

Poslanec dr. Poklukar pa je govoril: Še bolj imenitna je ona podučna stroka, o kateri je bilo tudi že govorjenje tukaj. Obrtne šole mislim. Vsaj v tem oziru, gospoda moja, posnemajmo Madjare. Kakor hitro smo v Avstriji vpeljali obrtni poduk in tehnološki muzej, so si ju takoj tudi Madjari omislili. Ustanovili so oba prav po našem kopitu in ju pridno širijo po vsej deželi. Vsaj v tej točki bodo naj nam Madjari za vzor in tudi tukaj prosim, da se mi dovoli, da nekoliko na stran zavozim. Obravnavalo se je tu vprašanje, ki je bilo deloma jako kočljivo, deloma pa je provzročilo protislovja. Na ustanovitev edine obrtne šole v jugoslovanskih naših pokrajinah, v Trstu, mislim.

Gospoda moja, tega prašanja ne sodite iz jednostranskega stališča. Slovenski poslanci so se za to postavili, da bude ta obrtna šola tudi slovenske narodnosti pristopna. Družega niso zahtevali in tudi treba ni bilo, ker naše zahteve laških nikakor ne ovirajo. V tem oziru smo, gospoda moja, popolnoma pravični, toda kar iz celega srca lahom in Nemcem privoščimo, zahtevamo tudi za se, za naše slovensko prebivalstvo, ki je v tako obilni meri ondi zastopano (Tako je! na desni) in o katerem je znano, da je jako nadarjeno za razne obrtne stroke.

Če se je borba sedaj zaradi te šole unela tu in tam, pri kateri je bila tudi irredenta prizadeta, pač ni bilo prav nič treba, da so si primorski zastopniki, kar jih ni na naši strani, stvar kakor proti sebi naperjeno smatrali. Tega ni nihče nameraval. Mi vsi, kolikor nas je, prepričani smo prav zatrdno o domoljubju teh gospodov, kakor tudi vemo, da je velika večina Primorcev jako domoljubna. Če je bilo pa tu vendar le o irredenti govorjenje, se je to zgodilo na podlagi žalih dogodkov, katerih pač ni treba omenjati, kajti vsakdo se jih še dobro spominja in domoljuba v srce žalijo. —

Omenili smo tudi tukaj samo oni odstavek, kateri se obzira na naše tržiske

razmere, mej tem ko prinašamo z dolaj govor poslanca g. dr. Ferjančiča v celoti, ker je splošnega zanimanja. Dne 25. maja je govoril:

Visoka zbornica! Če Slovenec govori pri poglavju „pravosodje“, se žalibog ne more spuščati v one splošne razprave o tem, kaj je vlada in osobito sedanja justična uprava storila in kaj opustila, kakor je to storil g. predgovornik. To rad prepuščam kakemu drugemu govorniku. Nečem se v tako splošne razprave spuščati, pa tudi ne stopiti na ono nizko stališče, na katero je prišel gosp. predgovornik, ki je sodnike in državne pravdnike pri nekaterih čeških sodiščih zaznamoval po njihovi narodnosti. Kam bi prišli Slovenci, ko bi to delali? Mi smo zadovoljni, če imamo uradnike Nemce, zahtevamo pa, da znajo tudi slovenski, kar jim je za občevarje in da se mora izdati razsodba v tem jeziku.

Kam bi prišel, da bi hotel naštevati, ne katere narodnosti je sodnik, ampak ali je jezika zmožen, katerega v uradu neobhodno potrebuje, kam bi prišel, ako bi hotel navajati, da imamo v naših krajih tudi sodnike in državne pravdnike, ki niso ne Slovenci ne Nemci, ki pa tudi ne znajo ne jednega ne drugega jezika. (Poslanec dr. Trojan: Čujte! Klici na levici: Kaj pa tedaj znajo? Poslanec dr. Russ: volapük. —

Reklo se je, da imamo Slovenci jako izraženo narodno čutenje. To je res, bili smo k temu prisiljeni in razmere nam žalibog ne dopuščajo za sedaj pečati se v večji meri s čim drugim kakor s tem, da si ovarujemo svojo narodnost in svoj jezik.

Moje razprave bodo proste političnih pridatkov in sukale se bodo le na stvarnih tleh nedostatkov v slovenskih pokrajinah in potreb, za katere se potezam.

Moji slovenski kolegi so v generalni debati in pri dotičnih poglavjih v specialni debati podrobno razpravljali, kako neugodno je naše stanje v različnih delih uprave in posebno glede šole. Jaz hočem na razgovor spraviti naše razmere glede urada, hočem se pa omejiti na pravosodje, o katerem se ravno razpravlja.

škem polji ter so ozirom na razmere v pavske in goriških Slovencev marsikake zanimljivosti.

Vipava 4. svečana 1865.

?

Vaše vabilo, da pristopimo k „pevski zvezi“, je gospoda dekana in mene zelo razveselilo. Naznanili nam pa niste podloge, na katero mislite zidati „zvezo“. Mimo tega veste, da pevec malokje v obilnosti plava in velikokrat ne more, kar bi sicer rad. Blagovolite toraj naznaniti, kako mislite to „vez“ osnovati in če nam bodo žep in druge okolščine pripuščale, prepričani bodite, da nas dvakrat klicati treba ne bo. Praktičnih svetov vam ne dajemo, ker ne vemo vaše namere. Danes vam vendar svetujemo mesto poslovenjenega „sängerbund“ drugo ime n. p. „Slavček“, „Škrjanček“; itd., kakor drugej „Triglav“, „Sokol“. Prepričani bodite naše pevske in bratske ljubezni. V imenu v pavske pevcev: Anton Hribar.

Iz Vipave 16. oktobra 1868.

Dragi gosp. Hribar!

Dramatično društvo v Ljubljani mi žuga, naj mu razupite šaloigre poslati ne kratim. Temu zahtevanju nisem proti, kakor sami veste, posebno pa, ker imam prilžnost nepremišljene razglase popraviti. Do sedaj vendar še ne vem, če vam je volja vaše dotično pevsko delo priložiti. Vaš zadnji dopis mi o tem nič ne omenja; samo nekaj nevolje ste kazali, da vam razglajenje mojega imena očitam. Da, naravnost niste krivi! Tudi Kocijančič Vas izgovarja. V današnjih časih pa je čudno

Svoji razpravi na čelo čem postaviti kakor moto besede, katere so bile nedavno izrečene na jako imenitnem mestu in od veleimenitne osebe.

V seji gosposke zbornice dne 22. aprila t. l. govorile so se nastopne besede (bere):

„Jaz sem vselej rekel, da je krivica, če se možu, kateri ne zna nemški, dostavi nemška sodba, nemški odlok. (Čujte! na desni.) Jaz sem bil zmiraj te vere in te misli, da cinozura za uporabo člena 19. drž. tem. postav mora biti v tem, da mora biti vsakemu avstrijskemu državljanu mogoče, da se posluži v deželi navadnega jezika, da lahko v tem jeziku svoje pravice išče in najde, to je, da mu mora biti dovoljeno, svojo prošnjo, pritožbo, tožbo podati v jeziku, v deželi navadnem in da se mora izdati razsodba v tem jeziku.“

Te besede, gospoda moja, katere znanujejo vse naše želje in napore v pravosodju, govoril je v napominani seji gosposke zbornice pri prvem branji dovolj znanega in preje menjenega predloga proti jezikovnemu ukazu od 23. septembra l. l., ne grof Taaffe, ampak njegov nasprotnik v tem slučaju, ekselencia vit. Schmerling. (Čujte! na desni.) Nočem dvomiti, da nj. preuzv. res ni vselej bil tega prepričanja, vendar pa smem po pravici ugovarjati, da leta 1881., ko je prišla slovenska sodba na najvišje sodišče in jo je to v soglasju z drugo instanco, nadsodiščem graškim, samo zato za neveljavno in ničevno spoznalo, ker je bila slovenska — datorej v tem letu 1881. to prepričanje nj. prevzvišenost starčka — „lordoberrichterja“ ni bilo tako intenzivno, kakor sedaj, ko gre mejo delati mej sodnim jezikom in jezikom za notranje poslovanje. (Prav dobro! na desni.)

(Dalje prih.)

Duhovščina in Trentinstvo.

Priporočamo onim gospodom tržaškega mestnega zbora, kojim je bila prava radost navaliti vrišem na zvesto slovansko du-

hovščino na Primorskem in v Istri, zadnje dni v Meranu izšlo knjižico „Res Tridentinae“, koja je napisal nek Nemec pod imenom „Austriacus“ — ako so ti gospodje res državni tako zvesti, kakor sta jih opisovala v državnem zboru gg. Luzzatto in Burgstaller. V tem delu trdi pisatelj o trentijske duhovščini, da je prestopila odkrito v narodni italijanski tabor ter da zlorabi svoj stan, da deluje v zvezi z novim društvom „Pro Patria“ pri vsakej priliki proti habsburškemu cesarstvu.

V tej knjižici čita se na strani 15.: Društvo „Pro Patria“, osnovano po izgledu nemškega „Schulverein“ ima nalogo, da podeli boju proti nemškemu šolstvu naroden značaj. Po mestih ni bilo težko delati propagande za „Pro Patria“, na deželi pa je skrbela duhovščina, koja pripada več ali manj skoz in skoz narodnej stranki, da se ideja tega društva vdomači pri kmetih. Glavni argument jim je prazno besedovanje o protestantizmu, kojega tobož širi v šoli nemško društvo in s tem slepijo kmete, da pristopajo „Pro Patriji“. — Prvi občni zbor tega društva, koje ni omejeno samo na Trident, temveč se razširja tudi čez Istro in Trst, dokazal je meseca oktobra minolega leta, da jedro te osnove ni toliko šolstvo, kolikor politična agitacija. . . . .

Ako se je pa znalo s pomočjo šolskega društva „Pro Patria“ razpeti po vsej državi široko mrežo narodnih društev, posebno pa po vedno pripravljenej duhovščini podučiti kmetstvo prebivalstvo o stvarih in prašnjih, koja so jim bila dosle terra incognita, tako se tudi ni pozabilo oživeti k novemu političnemu življenju nižjega prebivalstva mest in trgov, osnovaje društvo „Confederazione Ginnastica Tridentina“, koja ima nalogo, prenesti narodno agitacijo na javno ulico.

Ako se danes kmetstvo prebivalstvo novega političnega tira le nekoliko zavé, omogoči delovanje italijanske duhovščine v kratkem času, da uvede v skrajno-narodno taborišče tudi ono veliko večino, katera je danes še indiferentna, ker jej imé „Italjan“ ni simpatično.

Klerikalni list „La voce cattolica“ v tem obziru ni prav nič boljši od ostalih,

in da bo „Slavec“ sodeloval. Ako to ne bo prihodec mikalo, ne bo tudi naštevaje: kaj se bo pelo . . . . . Zdaj sklenem, ker me ravno sedaj druge reči motijo. Nocoj je g. Abramsberg pri meni umrl. Pozdravlja Vas vaš stari:

J. Grabrijan.

V Vipavi 5. prosinca 1878!
Ljubi prijatelj!

Zakaj ne pridete več k nam v Vipavo? Prosim, storite mi . . . . . Ne zamerite, da Vas tako rabim, ali jaz se pač zanašam na svojega nekdanjega Hribarja. Še bi Vas nekaj prosil. Ker naša čitalnica jako hira, bi rad, da bi kaj oživela. Mislim uže dolgo „Prepir o ženitvi“ na oder spraviti, pa kar nič ne vem, kje je ta spis z notami vred, pri meni kar nič ni. Ne vem, ali sem Vam vse izročil, ali kam drugam posodil. Če Vi veste, kje je ta reč, mi prav ustrežete, da mi je pošljete. Srečno novo leto Vam Bog daj, kar Vam vošči Vaš stari:

J. Grabrijan.

V Vipavi 24. svečana 1877.

Predragi gospod Anton!

Na Vaš mi dragi dopis Vam morem še le zdaj vposlati Vašo igro. Tekst sem prepisal. Da bi se pa mogla ta igra tukaj predstavljati, nisem še prepričan, ker ga nimam, da bi pevec učil. Močno Vas pogrešamo! Poskušal bom vendar, ako se bo dalo. Ko bi bilo na velikonočni ponedeljek, bi pa kar Vi pevstvo prevzeli, kaj ne, dragi Anton? Lepo Vas pozdravljam in sem Vaš stari: Grabrijan.

PODLISTEK.

Jurij Grabrijan in Anton Hribar.

... Čas za časom hitro teče,
Kmalu ga za nas veš ni! ...
Jutri ti je lica vélo —
V grobu mrtev že ležiš.

Grabrijan.

Svoje dni si sta bila najboljša prijatelja Anton Hribar in Jurij Grabrijan, nekdanji dekan in župnik Vipavski, častni korar ljubljanske škofije, vitez Fran-Jože-fovega reda, ki je po kratki pa hudi bolezn v 83. letu svoje starosti dne 22. junija 1882 mirno v Gospodu zaspal. Žalovala je za raj. Grabrijanom vsa vipavska soseska, duhovščina vse dekanije in mnogobrojna množica njega čestilcev in prijateljev. Med slednimi je bil v prvi vrsti naš nepozabljivi Anton, ki je 8. maja t. l. v najlepši starosti delavnega moža zapustil delokrog svoj ter se preselil k svojemu plemenitemu prijatelju Grabrijanu.

V zapuščini Tone-tovej, katerega je štel spisatelj teh vrstic med prve svoje prijatelje, našlo se je mimo mnogo muzikalij nekaj uže znanih, nekaj še ne znanih in večinom po tisku še ne priobčenih, tudi lepa kopica prijateljskih listov. Muzikalije pregleduje in vreduje sedaj brat rajncega, pater Angelik Hribar, redovnik sv. Franciška, dobro znani skladatelj in muzikalno-izobraženi zvedenec v Ljubljani.

Izmed listov bi pa tu nekatere onih priobčil, ki kažejo ozko zvezo mej Grabrijanom in Hribarjem in so ob enem dokaz vspešne delavnosti obeh na umetni-

kajti tudi on meša svoje članke pošteno z irredentistično zabelo, da, v narodnem pretiranju je še gorji, ker zna tu in tam svoje napade pokriti z odelo lojalnosti prav na jezuitski način. Tako piše imenovana knjižica:

Trentinska duhovščina se tedaj jako razločuje od državi zveste, slovanske duhovščine v Istri in na Primorskem.

„Ako ne bi bilo“ „stivalonov“, lahko bi nam bilo v Istri in v kratkem času bi cerkev v Istri poitalijančila vse Slovane“, tako se je izrazil pred nekaterimi leti nek Istran, kojemu so Slovani trn v peti. „Stivalone“ pa imenujejo naši narodni nasprotniki slovansko duhovščino, ker ona nosi raje visoke škornje, kakor čevlje in črne nogavice po vzgledu italijanske duhovščine.

Da! „Stivalone“ je treba napasti, mehka obuvala in črne nogavice pa se mora pozdigovati — iz italijanskih političnih vzrokov.

V tej knjižici se prša: „Kaj je pa svrha teh nagibov?“ Odgovor: Zedinjenje Tridenta z Italijo, zasedenje dežel do Brennerja in juliške benečanske planine do snežnih vrhuncov!

Kako pa se ponaša pisec proti političnim mahinacijam teh tridentskih irredentarjev?

On je dosti odkritosrčen in pravičen, da pripozna, kako je deželni zbor v Inomestu — posebno pa klerikalna stranka — finančno izsesala Trident in sicer je vsak član nemške majoritete brezobzirno izsesaval Tridentski okraj za svoje volilce. (Konec prih.)

Česki bogoslovci.

(Konec.)

Iz vsega je tedaj razvidno, da se ni bati italijanske narodnosti niti nasprotovanja, najmanj pa hujskanja od strani českih bogoslovcev poznejših duhovnikov. Tudi v družih škofijah kakor n. pr. v Dunajske, Graški, Mariborski, Celovski in Ljubljanski in celo v istej poreški škofiji pastiruje sedaj število českih duhovnikov, o katerih pa nikakor ni slišati, da bi deželo z hujskanjem in draženjem vznemirjali, ampak isti duhovni pastirji so uzor pravih nepristranskih duhovnikov.

Res je sicer, kar očita mestni zbor škofijstvu, da ta česka uladina ne poznaje tukajšnjega jezika, šeg in običajev. Ali tudi temu se lahko odvrne, rekoč: da kar človek ne ve, si z dobro voljo in veseljem pridobi.

Mestni zbor ima pred vsem v mislih, da ti mladeniči ne vedo laščine ter se jej bodo le z težkočo privadili, tako, da bi moglo njih pastirovanje v primorskih laških pokrajinah biti uspešno.

Tudi mi to pripoznavamo. Le težko se bodo ti mladeniči popolnoma priučili laščini, kojej treba tudi pripoznati relativno veljavnost na Primorskem. Temu se pa

V Vipavi, dne ??

Ljubi Hribar!

Vaše pismo d. t. 7. t. m., v katerem mi tako lepo idejo razvijate zastran gosp. vitez Klodičeve igre „Materini blagoslov“, me je povsem iznenadilo. Rad bi vam uže danes prav natančno odgovoril na vse posameznosti, a tega mi ni mogoče. Le toliko rečem, da bodem srčno rad v par dneh zopet odpisal, kakor hitro dobim od Vas nekako obširnejši popis igrinega osobja in da se izrazite nekoliko bolj jasno, kake moči potrebujete neobhodno med Vipavci. Prilčno mi je bilo mogoče Vaše pismo sinoči odbor predložiti in naročilo se mi je preč. gosp. vitez in vam najprej zahvalo izreči, da se tako visokodušno zanimate za procvet naše stvari. Bodite prepričani, da bomo Vipavci storili, kar nam je možno, kajti zanimanje ni malo, ker je vzlasti tudi kmetijska podružnica ravno včeraj sklenila, da bo letos napravila veselico. Pozdravite mi vitez Klodiča. Na dejaje se kmalega odgovora Vas srčno pozdravlja Vaš stari: J. Grabrijan.

Vipava 21. avgusta 1880.

Predragi Hribar!

Srčno me je veselil Vaš dopis, ki sem ga ravno sprejel, ker sem s tem prepričan, da ste v zvezi z gospodom Viktor Dolencem v Trstu, kateri mi je pisal, da če s svojimi pevci v Log na Mali šmaren, da bi ondi pri sv. maši peli. Mene, kaj kaj pa da, veseli, da še taki pevci, celo iz tržaške okolice, ponujajo se. Ustrašil me je pa g. P., da Vi. dragi Tone, tudi mislite takrat s svojimi pevci priti in da vam ne bo ljubo drugih pevcev tam videti.

po naših mislih da lahko pripomoči. Škof jih bode namreč nastavljal mej slovanske vernike, v duhovnije na deželo, ki so popolnoma slovanske. Vešči svojega materinega jezika, igrača jim skoraj bode privaditi se v kratkej dobi tudi slovenščini in hrvaščini, ki jim bode prepotrebna za uspešno pastirovanje. Razlika pa mej češčino in slovenščino ni vendar tako gorostasna, da bi se ta dva naroda čisto ne umela, ako skupaj vsak v svojem jeziku govorita. Ako se češki bogoslovci sedaj kolikor toliko vadijo v slovenščini in hrvaščini, privadijo se tema jezikoma k malu popolnoma in njih poznejše pastirovanje bode dobrega sadu donašalo, čeprav so sinovi sorodnega naroda. Za laški del škofije bode pa zadostno preskrbeno z domačimi, zmognimi obeh deželnih jezikov.

Pri tem je pa škofova skrb, da vzgoji nadpolnih mladeničev v škofijem konviktu, ki izpraznena mesta posedejo.

Kam naj bi se bil tedaj škof obrnol iskat mladeničev, kojih nagnenje je do duhovskega stanu? Po Primorskem jih je zastoj iskal. Izmed Lahov se malokdo posveti temu stanu, čemur so, kakor smo v prejšnjem članku povedali, največ krive slabo uravnane in nekako protiverne laške srednje šole, v kojih se mladina navduhuje vsacega drugega duha razven katoliškega. In tudi oni, koji si izberejo ta stan — ne da bi tu nikogar krivil — poprimejo se ga, razven malih izjem, nekako posiljeno in proti lastnej volji ter so tudi v njem enako nestrpilji proti slovanskemu življu, kakor njih civilni politični bratje. V Dalmaciji jih menda ni tudi v izobilju in če bi prav bili, — Dalmacija je slovanska! slovanski duhovnik pa, naj si pride od koder hoče, je Lahom vedno trn v peti.

Renegatov za ta stan ne išči, kajti kdor odpade od svojega rodu, ne bode nikoli kaj prida duhovnik. Za Slovence se pa vlada, še manj pa primorski Lah, malo brigajo. Prva jim tudi v srednjih šolah noče mrvice pravice dovoliti, zadnji nočejo o nas kar nič slišati, ampak delajo se kakor bi nas tukaj ne bilo, hoteč, da slovanska večina ostane vedno nevedna in v temoti kajti le v takem stanju jej morejo ukazovati!

Je li se hotel škof obrniti na pomoč v blaženo Italijo? Kakor niso nič prida oni privandrovc, ki so prišli semkaj Avstrijem kruh krasti ter tu protiaustrijsko politiko kujejo, enako ne bi bili kaj prida mladeniči iz Italije, ki bi se hoteli tukaj ustanoviti kot duhovniki. Zadrje ni pa samo nemogoče, temveč, — tedaj še-le bi bil tržaško koperski škof res graje vreden, kajti tedaj bi res deloval Avstriji v nasprotnem in narode hujskajočem duhu.

Nemogoče bi pa bilo uresničiti to idejo, ker tudi na Laškem duhovščine zelo pomanjkuje. Glejte, kako se vse laški odrešenci nad vednim manjšanjem števila katoliških duhovnov na Laškem!

Rimski liberaluški list „Dritto“, kojega vse neodrešene tržaške časnikarske kavke à la Indipendente, Alabarda, Pie-

Zato me veseli, da vam je Dolenc pisal, da zastran tega v Trst pridete. Tržaški pevci peli bodo tudi pri veselici kmetijske podružnice. Posebno pa vam priporočam, da skrbite, da bi še enkrat Vaša opereta „Prepir o ženitvi“ na svetlo prišla. Jaz nimam niti teksta, niti muzike. Bog ve, komu sem dal! Ako ste v Trst dali, kakor se spominim, dajte tiste pevce nagovoriti, da sprejmejo isto opravilo, zakaj tukaj nimamo toliko pevskih moči. To bo ljudj najbolj veselilo. Spominjam se še, da so nekateri poslušalci rekli: Kolikor časa ne slišimo „Prepira“, vse drugo nič ni. Srčno Vas pozdravlja stari Vaš;

J. Grabrijan.

To tedaj šopek prijateljskih listov. Slabo so nekateri Slovenci sodili o Grabrijanu, kar nam priča pisma, katera še imam. Mož je bil navdušen domoljub, dober pisatelj, unet prijatelj godbe in narodnega petja. Mnogo je storil, v kar mu naš častni spomin! Tudi je bil dovelj dober pesnik. V rokopisu posedam lepo zbirko (na posameznih lističih) Grabrijanovih pesni, katere diha pravo rodoljubje, navdušenost. Prilčno jih morda podam kakemu listu.

Ob enem pa je tudi očito, da ima naš prerano umrli Anton Hribar premanogo zaslug za ljudsko izomiko. Bog daj, da bi se ga narod naš, posebno na Primorskem, kjer je bilo v prvi vrsti polje delavnosti njegove, častno spominjal. Tacemu možu treba je, da mu stavimo vsaj nagrobni kamen.

V Gorici 1. junija 1887.

J. pl. K.

colo, Cittadino in njih sorodnica tržaška tetka v nebo kujejo, pisal je nedavno:

„Čuden prikaz, ki označuje morebiti, kakor mnogi drugi, napredek v omiki, je vedno rastoče pomanjkanje duhovnikov. V zadnjih petih letih 1881-85 jih je bilo posvečenih 4957, umrlo pa 10.701 namreč dvojno število. Poprečno je izginolo 1149 duhovnikov na leto.“

Dalje razmotruje uzroke tega pomanjkanja, izvajajoč čudne posledice in veseleč se nad laškimi liberalnimi zakoni, ki so največ pripomogli, da se število sovražnih črnosuknježev po Italiji dan na dan krči. Najraje bi jih Dirittov urednik vse na krat potrl, da ne bi bilo več o njih ni duha ni sluha. Njim enaki so tudi Judje, ki po krivici sede v tržaškem mestnem zboru in sploh lahoni na Primorskem in drugje. — Niso jim mari navidezne krivice škofove, ampak udrihajo ti po istej škofovej osebi in duhovščini sploh iz jedinega razloga, ker sta toliko prvi kakor zadnja (razven izjem), slovanska.

Ni jim tudi mari vera, kajti tedaj postopali bi vse drugačno namreč: odobrali bi škofove sklepe, da le katoliška cerkev škode ne trpi ter se nujnejšim potrebam ustreže. Jeli so pa preganjati isto cerkev in njene ministre uprav sedaj, ker videl se jim je čas ugoden.

Naj jih opravičujemo na vsakoršen način, ne moremo priti do drugačnega sklepa, kakor do ravnokar navedenega.

L.

Pravo domoljubje.

Pred malo časom poudarjalo se je v državnem zboru na Dunaju domoljubje (avstrijsko) avstrijskih Italijanov. Poudarjalo se je to celo od strank, katere same ne poznajo mišljenja italijanskega prebivalstva. Enako storil je tudi „Durchlaucht“, poslanec goriškega veleposestva, kateri gotovo avstrijskih Italijanov ne pozna, ampak le peščico Furlanov. Naj bi se n. pr. imenovani g. poslanec le malo na Istro ozrl in videl bi, da se je motil, zelo motil, ko je sl. zbornici svoj govor čital.

Nahajajo se sicer v Istri tudi dobri avstrijski patriotje, a teh je zelo malo. Edino mestice „Isola“ je pravo patrijotično. In še tam nahaja se nekaj irredentarskih privržencev. O zvestobi prebivalcev imenovanega mesteca izreklo je celo Njegovo Velikanstvo svojo pohvalo in to priča mramornata plošča, katera je vzidana v mestnej hiši imenovanega mesteca. A pogledjmo si na pr. Koper, katero mesto je le dobro uro hoda od Isole oddaljeno. Slovenski dijaki pravili so onemu mestu le „irredentarsko gnezdo“ in oni vedo gotovo povedati o domoljubju avstrijsko-isterskih Italijanov! In v onem mestecu napadali so se javno slovenski dijaki, avstrijski vojaki in celo tudi častniki! Gospoda poslanca goriškega veleposestva vprašal bi, ako mu je znano, ako so se v katerem slovenskem mestecu oficirji naše armade, oziroma vojaki javno napadali? Potem naj bi še le omenjeni poslanec rekel, da so Italijani prav taki domoljubi, kakor Slovenci ali Nemci! V imenovanem mestecu imenujejo pa sploh Nemce in naše vojake „patate tedesche“ in omenjeni g. poslanec (červano sam Nemeč) tega še ne ve! Enako, kakor v Kopru, nahajajo se tudi v Piranu najhujši irredentisti, in tudi v Poreču je malo boljše.

Pisatelju teh vrstic so dobro znana vsa istrska mesteca, gotovo bolj nego tržaškima obema nepoklicanima državnima poslancema. Sploh je pa pisatelju teh vrstic predobro znano mišljenje prebivalcev vseh kronov, kjer prebivajo Italijani in znano mu je tudi kšljenje „tržaških patrijotov“. Nek odličan tržaški gospod, kateri se je bil štel za prvega tržaškega patrijota, rekel je večkrat: „Zdaj, dokler smo pod Avstrijo, držimo z Avstrijo in če Italija svoje meje do Trsta raztegne, obrnemo z Italijo, in če tudi Turek v Trst pride, držali bodemo s Turkom!“ Evo vam mišljenje tržaških patrijotov! Omenjeni gospod imenoval je slovenske mestne poslance „Codone“, češ, da le za vladu živijo in mestni očetje pravijo istinito pravim patrijotom „codoni“.

Slišal je pisatelj teh vrstic nekega visokega mestnega uradnika zoper vladno godrnjati, rekoč, da Trst je mesto samo za se, ter da nema opraviti nič z Dunajem, ter da Trst ne sprejema nič z Dunaja. (Cosa ne da Vienna a noi?). Če tudi je mej avstrijskimi Italijani mnogo patrijotov, vendar ne bi nikoli za orožje zgrabili, da bi se prostovoljno branili, ko bi n. pr. hotela Italija primorske dežele napasti. Pri slovenskem prebivalstvu je pa to vse

drugače. Ko bi n. pr. Italija kdaj poskušala primorske dežele si osvojiti — vzdignemo se vsi „do mačke“, pravijo okoličani! In prav v tem se veliko razločuje avstrijsko domoljubje mej Slovenci in Italijani.

Slovenec je tudi ob meji, njemu gre za lastno kožo, in vzgledujemo se lahko nad 40.000 Slovencev, kateri pod svobodno Italijo zdičujejo! Tudi prebivalci Tridentskega so po menenju g. goriškega poslanca pravi domoljubi. A g. poslanec bi povedal, da ko so baš tam italijanski vojaki 1866. leta našo mejo prekoračili, kričali so prebivalci ob našej meji (toraj Avstriji) „Evviva l'Italia“. Iz oken raznih hiš vihrale so italijanske zastave in zvečer so bile hiše razsvitljene. No, „avstrijskim patrijotom“ niso bile želje izpolnjene, kajti italijanski vojaki in Garibaldi so bili brez truda čez mejo pognani. Veliko število naših patrijotov spravilo se je pa potem v varno zavetje in odvedlo v Trident! Pisatelju teh vrstic je tudi menenje italij. ljudstva na Tridentskem dobro znano, znano mu je mišljenje revnega tega ljudstva. Znano mu je, da vse, kar je gosposkega, za Italijo gori in komaj pričakuje dne svojega odrešenja, katerega gotovo upa. Ne bodedo tajili, da je večina tamošnjega ubožnega kmetkega ljudstva Avstriji udana, a ta udanost se mnogo razločuje od udanosti Slovencev. Pisatelj teh vrstic bil je n. pr. od tamošnjega ljudstva vprašan, kje bolje živi, v Avstriji ali Italiji? Reklo se mu je tudi pri tej priliki, da njim je vse jedno v Italiji, ali v Avstriji živeti! To je gola istina, katera gotovo bije v oči g. goriškemu poslancu, kateri je zatrejeval, da je povsod eno in isto domoljubje!

Vprašali bi tudi pl. Burgstallerja in žida Luzarto, ako je možno kaj enacega iz ust slovenskih ali na pr. nemških tirolskih prebivalcev slišati. In ako sta v stanu imenovana gospoda temu pritrditi, potem naj še le govorita o pravem italijanskem domoljubju! Gosp. Burgstaller podobno je sploh onim ljudem, kateri hočejo na dveh stoli sedeti, a potem zvrnejo se mogoče za vedno z obeh! In pl. Burgstaller je gotovo drugega menenja, nego pred volitvijo v državni zbor, gotovo sam ve, da ne izpolnjuje, kar je takrat deputaciji slovenskih volilcev obljubil! Sploh je pa „Edinost“ v uvodnem članku „Pro-računska debata v državnem zboru“ tem gospodom dovolj povedala in povedala je tudi dovolj o irredenti v Trstu in na Primorskem sploh. Le škoda, da bodo to le Slovenci čitali in škoda, da tega članka ne prevede in ponatisne kak patrijotičen nemški list. Preskrbelo naj bi se, da bi se enaki članki preveli v druge jezike, ter da bi se s tem i drugim avstrijskim narodom o pravem domoljubju povedalo in dokazalo tudi, kako „puhli“ so govori nekaterih puhlih poslancev.

Naj se pa proti Slovincem še toliko piše in červano se jim krivica godi v narodnem obziru in med tem ko Italijani vse le mogoče pravice uživajo, nikoli se jim ne bode moglo od nobene strani očitati, da niso pravi Avstrijci in nikoli se jim ne bode moglo reči, da so zgrešili pot pravega domoljubja. X.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesar je z svojo obitelji 11. t. m. odpotoval v Isl.

Cesarjevič Rudolf odpotuje v soboto v London, da se udeleži vladnega jubileja, kateri bo angleška kraljica obhajala 21. t. m. in 23. pa se zopet vrne iz Londona.

Vsled izvršene nagodbe z Ogersko so bili odlikovani: Knez Jurij Czartoryski z dostojanstvom tajnega svetovca; ud gospodske zbornice Friderik grof Revertera z redom železne krone prve vrste; državni poslanci: Jaworski z redom železne krone druge vrste, dr. Matuš in baron Nadherny z redom železne krone tretje vrste in Bilinski s komturnim križem Fran-Josipovega reda. Jaworski je bil imenovan tudi za uda državnega sodišča.

Vnanje dežele.

Bolgarsko prašanje stopa zopet na površje; vlada je sklenola sklicati veliko sobranje, kateremu poroči o svojem sedemmesečnem delovanju ter mu razjasni sedanje bolgarsko stanje. Ali sobranje izvoli tudi kneza, o tem so vesti nasprotno, od neke strani se poroča, da vlada misli priporočiti Aleko-pašo za kneza, od druge strani pa se to preklicuje.

Srbsko ministerstvo je vendar le odstopilo; 11. t. m. je kralj sprejel njegov odstop. Čuje se, da je Garašaninovej stranki odklenkalo i da najbrže zopet Ristićeva stranka pride na krmilo. To bi bil velik političen prevrat, ki lahko vshodnje prasanje zopet v tok spravi. Srbska kraljica biva še vedno v Jalti na Ruskem. — Iz Belgrada se 13. t. m. poroča, da se je kralj razgovarjal z nekaterimi pristaši Garašaninove stranke zaradi sestave novega ministerstva, da pa ni mogel nič opraviti. Vsed tega je naročil Ristiću, naj sestavi novo vlado. Politika srbskega kraljevstva se tedaj v malo dneh popolnoma predrugači. Čudno to ni, ampak popolnoma naravno. Slovanska Srbija se je bila odpovala Slovanstvu, zato jej je kri v žilah zastala, morala je tedaj zopet v slovansko naročje. Ministerstvo je sestavljeno tako le: Ristić načelnikstvo in zunanje stvari; Milojević notranje stvari; Vasiljević poduk; Avakumović pravosodje; Milosavljević narodno gospodarstvo; Vučić finance; Velimirović javne stavbe; general Bogičević je začasno prevzel vodstvo vojnega ministerstva do imenovanja vojnega ministra. Bivstvene točke programa nove vlade so: predrugačba ustave; vzdržanje najboljših razmer do vseh vlad; varčnost v državnem gospodarstvu; vestno spolnovanje od države sprejetih zavaz.

V italijanskej poslanskej zbornici je 10. t. m. odgovoril pravosodni minister na interpelacijo poslanca Bovio in v tem odgovoru rekel: Vlada ne proganja, ampak visoko spoštuje duhovnike i njihov glavarja, ali ona ima tudi varovati državne predprave. Zadevajoči zakoni Italije so najbolj liberalni v vsej Evropi; minister bo čuval, da se bodo zvesto spolnovali. — Crispi je izjavil, da vsa vlada tako misli, kakor pravosodni minister; vlada ustave in poroštenj zakon, ki določata pravice in dolžnosti države in cerkve, brez promembe vzdrž, ona ne išče sprave, ker z nikomur nema vojne, ona pa ne ve i noče vedeti, kaj misli Vatikan. Leon XIII. gotovo ni navaden mož. Čas poravnja največja nasprotstva; tudi cerkev se lahko približa državi; ali vlada se ne dotakne po splošnem ljudskem glasovanju posvečenih narodnih pravic, Italija je sama svoja in ima le enega glavarja: kralja. — Bovio je bil s tem zadovoljen. — Na zadnje je Toscanelli naznanil interpelacijo zastran vatičanske politike.

Sedanjej francoskej vladi gre sedaj še po sreči, ker je zagotovila, da napravi enakotežje v državnem gospodarstvu, pa da se zaradi tega ne povisajo davki in da izvede Boulangerjeve vojaške osnove. 11. t. m. je poslanska zbornica razpravljala vojaški zakon. Reller je govoril za gojenje krščanskega duha in za ponovitev verskega miru po izgledu Nemčije ter predlagal, naj zbornica ne prestopi v podrobno razpravo. Vojni minister je odgovoril, da je zakonov namen narodna bramba. Poprejšnje, če tudi slavne vojske, niso vse zadostne. Francoska mora porabiti vse moči, da more svojo neodvisnost zavarovati. Ves narod bode v vojski vtelesen, vendar se imajo bogoslovci in dijaki manj ko mogoče poduku odtežati. Minister se sklicuje na domoljubje zbornice, da za brambo Francoske potrebni zakon sprejme. Nujnost tega zakona se je potem sprejela s 359 glasovi proti 206 in prestop v podrobno razpravo s 385 glasovi proti 125, potem pa se seja zaključila.

Nemški cesar zadne dni nekoliko boleha, kar pri njegovej veliki starosti ni brez nevarnosti. Tudi prestolnik ima neko bolezen v sapniku; po poročilih sicer bolezen ni nevarna, od druge strani pa se trdi, da se je bati raka.

Angleški državni zbor zdaj v velikej naglici razpravlja irski kazensko-pravni zakon; sklenolo se je celo, da se dodatni predlogi ne smejo staviti. Parneletti so vsled tega hudo razkačeni in pravijo, da tako razpravljanje sramoto dela parlamentu. Tudi Gladstone je protiven temu zakonu; v nekem zboru je govoril za free in rekel: Mi hočemo očistiti značaj Angleške, ki je vsled postopanja z Irco že 200 let pred vsem svetom omadeževan. Ta velika državna in mejnarodna prasanja hočemo mi rešiti, in to so glavna prasanja.

V angleškej zgornjei zbornici je 10. t. m. Salisbury izjavil: Pogodba zastran Egipta določa: Angleška v treh letih pokliče svojo vojsko iz Egipta; ostanje pa edino njej pravica, zasesti deželo zopet, ako bi ostali notranji ali zunanji nemiri; po minolih pet letih zgubi pravico imenovanja častnikov v egiptovski vojski. Pogodba zgubi veljave, ako je velevali ne potrdi. Francoska vlada je svojim poslancem uže naznanila, da je protivna določbi

zopetnega zasedenja Egipta in svoje postopanje še le potem določi, ko Sultan pogodbo podpiše.

O avfganskem prašanji se poroča iz Londona: Če tudi so Rusi zasedli Kerki, vendar so angleški vladini krogi prepričani, da se avfgansko mejno prašanje po mirnej poti reši in sicer na tej podlagi, da se Rusija odpove Hamjabu, za odškodnino pa dobi doline ob rekah Murgab in Kušk. Angleška vlada tedaj popuša, ker s prva je Rusija zahtevala prav te doline, Angleška pa se je ustavljala.

DOPISI.

Iz Trsta, 14. junija 1887. (Razne stvari.) V zadnjem obnem zboru društva „Edinosti“ se je sprejela spomenica i o našem ribištvu. Dokazala se je velika krivica, katera se našim ribičem od strani italijanskih Chioggiotov godi. No, in radi tega napadajo Nabergoja tržaški lahonski listi. G. Burgstaller nema gotovo pri vsem svojem patriotizmu toliko poguma, da bi bil v državnem zboru za uboge naše ribiče govoril in to radi tega ne, ker bi omenjeni gospod rad i tržaškim „rudečim“ ugajal in ker se boji, da ne bi radi tega v irredentarskih listih napaden bil. Taki so patriotje a la Burgstaller. G. Nabergoj pridobil si je pa z svojim potezanjem za naše okoličane spoštovanje ribičev in kmetovalcev cele okolice in tudi ono italijanskih ribičev iz Izole, Grada itd.

In kake zasluge si je pridobil gospod Nabergoj pred leti, ko je z svojim izvrstnim govorom v državnem zboru odvrnil davek na ribe. Naši ubogi ribiči morali bi vsako ujeto ribo tehtati in od nje davek plačati, predno bi jo prodali. Koliko truda in koliko zaprek imeli bi naši ubogi ribiči pri tem. No in radi tega in da se pokaže tržaškim lahonskim listom resnica v oči, morali bi se naši ribiči združiti, ter poslati zahvalo ali zaupnico g. Nabergoju. Našim ribičem naj bi se pridružili pri tej priliki še ribiči iz Izole in Grada, kajti g. Nabergoj govoril je vedno v korist avstrijskih ribičev brez razločka narodnosti — toraj enako za Slovence in Italijane.

Naše domače ljudstvo gotovo verskega svojega čuta ne zgubi in vedno bode spoštovalo višje duhovne pastirje. Udano je naše ljudstvo milost. tržaškemu škofu in jezi se, da se ravno v mestnem zboru proti milost. g. škofu glasovali. A ne le to. Domači volilci V. volilnega okraja so gotovo vsi nejevoljni na svojega poslanca „konšilirja Mičeta“, ker je tudi on z rudečimi mestnimi očeti potegol, ko so proti milost. g. škofu glasovali. No sedaj openški volilci lahko vidijo, kakega moža so si izbrali za svojega poslanca. Gospod konšilirj Miče si je pa gotovo z onim postopanjem nezaupnico zaslužil od svojih volilcev, prav tako, kakor pred par leti nek drug gospod, kateri se je vtikal v stvari, katerih ni razumel. Konšilirj Miče je z svojim postopanjem ravnal gotovo proti volji vseh svojih volilcev in čudimo se, kako more mož, rojen okoličan, proti milost. g. škofu glasovati. Ako ne pred, upamo pa, da se naš Miče pri prihodnjih volitvah v mestni zbor za svoj greh spokori!

Zbor pekovskih mojstrov in pomočnikov, kateri se je vršil minole dni v restavraciji gledišča „Fenice“, bode gotovo v oči naše mestne lahone za to, ker so tržaški peki rojeni Slovenci. Da bi ti peki Italijani bili, ali vsaj po mišljenju — dovolila bi se jim bila uže davno ustanovitev zadruge in ne bi jim bilo treba na višjih mestih za to prositi. Ker so pa Slovenci in kar je še več, slovenskega mišljenja, protivi se ustanovitvi zadruge mestni zbor in protivi se tudi trgovinska zbornica. Z ustanovitvijo pekovske zadruge pridobijo si Slovenci krepko narodno društvo, katero bode že od početka štelo na stotine udov. Imenitno in pomenljivo bode to za narodno stvar v Trstu, ker omenjena zadruge postane lahko to, da se jo bode prištevalo mej najprva tržaška društva. Na noge toraj, slovenski peki!

Mnogo je v Trstu slovenskih pekovskih mojstrov, kateri imajo svoje prodajalnice in v katere domače ljudstvo zabaja. A nobeden se ne upa vsaj zraven italijanskega slovenski napis nad svojo prodajalnico postaviti. Upamo pa, da se sedaj, ko naši peki v življenje stopijo, ta reč na boljše obrne, ter da bodo naši pekovski mojstri vsaj zraven italijanskega tudi slovenski napis nad svojo prodajalnico postavili. X.

Domače vesti.

Imenovanje. Davkovski nadzornik Artur Knipfer je bil imenovan finančnim nadzornikom za okrožje primorskega finančnega deželnega vodstva.

Poziv na veliko veselico, katero naprave vsa slov. društva tržaška na korist družbi sv. Cirila in Metoda v nedeljo 3. julija 1887 v prostorih „Slovanske čitalnice“ (Monte verde) z sledečim razporedom: 1. D. Jenko: koračnica „Naprej“, vojaška godba. 2. A. Leban: „Mornarska“, možki zbor s baritonovim samosplovom. 3. G. Rossini: ouvertura k operi „Viljem Tell“, vojaška godba. 4. F. Kücken: „Plavaj ladja moja“, ženski zbor s spremljevanjem vojaške godbe. 5. Telovadba, izvršuje „Tržaški Sokol“. 6. Fr. Sommer: potpourri „Sprehod“, vojaška godba. 7. Šaljivo srečanje na dobitke v korist slov. otroškemu zabavišču, obavlja „Tržaška ženska podružnica sv. Cirila in Metoda“. 8. A. Nedved: „Oblakom“ in A. Leban: „Slovo od domovine“, mešana zbor. 9. A. Thomas: romanca iz opere „Mignon“, vojaška godba. 10. I. pl. Zaje: „Zrinski-Frankopan“, možki zbor s spremljevanjem vojaške godbe. 11. „Ena se mora omožiti“, vesela igra v 1 dejanji, poslovenil I. Kallan. 12. G. Verdi: finale iz opere „Macbet“, vojaška godba. 13. „Gluh mora biti“, gluma v 1 dejanji, poslovenil J. Noll. 14. Svobodna zabava. — Pevovodja gg. S. Bartelj in V. Kosovelj. Vojška godba 61. c. kr. polka pešcev ruskega carja Aleksandra III. — Vstopnina 50 novč. — Radodarnosti ni meje. — Vse spoštovane rodoljube in čestite domorodke se uljudno pozivajo na to važno veselico

ODBORI

vseh slov. društev tržaških.

Oklopnica „Rudolf“ spusti se prvih dni prihodnjega meseca v morje. Cesar pride k tej slavnosti sam v Pulj, cesarica pa, koja je prevzela kumovanje pri ladiji, zastopala bode nadvojvodkinja M. Terezija. Ta oklopnica je izdelana v Pulju iz domačega gradiva pod vodstvom najvišjega mornaričnega inženirja Morica Soyka in nadinženirja Josipa Pegan. Ta ogromna ladija je večja kakor oklopnica „Stefanija“, ker ima vsebine 6870 tonelat in stroj 6500 konjskih moči. Oborožena bode ladija s 3 težkimi, 6 srednimi in 2 lahкими topovi, zraven tega pa še 11. Nordenfeldskimi brzostrelnimi topovi. Stala bode oklopnica čez sedem milijonov, oklopnica „Stefanija“ pa 6-3 milijonov goldinarjev.

Mestni zbor tržaški ima danes svojo XIV. javno sejo. Na dnevnem redu so zaostali predmeti zadnje seje.

Trst in Trident si podajata roke. Tudi tridentinska občina Sacco je zaključila poslati prošnjo na vlado, da se ustanovi italijansko vseučilišče v Trstu. Čifutski listi tržaški se temu strašno vesele, ker mislijo da so sedaj igro gotovo dobili.

Električna svečava v Trstu. V zadnjem seji mestnega starešinstva se je prečitalo poročilo upravnega sveta mestnih plinovih naprav glede dovršenih studij za ustanovitev mestne srednje naprave za električno luč v zasebne namene in se sklenolo, to stvar občinskemu svetu v razsodbo predložiti.

Preskrbovanje Trsta s premogom. Zotravitvijo hrpelske železnice se premogiščem, ležečim ob državnih železnicah na Štajerskem, ponudi prilika, Trst s premogom preskrbovati. Ker hrpelska železnica drži mimo Lloydovega arzenala, Stabilimento tecnico in drugih obrtnih naprav, ne bo treba premoga nikder prekladati. Tudi avstrijska planinska rudarska družba, kakor posestnica na državnej železnici ležečih fohnsdorfskih premogišč, namerjava v Trstu ustanoviti založišče premoga.

Hrpelska železnica odpre se prometu dne 1. julija t. l. Včeraj bila je prva poskušnja vožnja.

Železnica čez Ture planine. Neko društvo je vložilo pri trgovinskem ministerstvu prošnjo, naj se mu da dovoljenje za načrt krajne železnice Lend-Gostinje. Izvršitev tega načrta pa bi močno ovirala izvršitev železnice čez Ture planine. Vsled tega je solnograška trgovinska zbornica uže vložila ugovor zoper omenjeni načrt, tržaška borsna deputacija pa se je obrnola na vse avstrijske trgovinske zbornice s prošnjo, naj se tudi v prid železnice čez Ture planine izreko zoper načrt Lend-Gostinje. Plzenska trgovinska zbornica je tej prošnji uže zadestila, koroški deželni odbor pa je to prošnjo odbil.

Razstava v Benetkah, o kateri so tržaški italijanski časniki toliko trobili, neki ni prav nič posebnega, pa je tudi tako slabo obiskovana, da poprej nobeden

ni tako slabega vspeha pričakoval. Doslej se je oddalo le 36, reci trideset in šest stalnih vstopnic. Vspeh bo neznan, a zguba velika.

Tržaške novosti:

Vojaški koncert v ljudskem vrtu bil je letos prvokrat v ponedeljek popoldne. Od zdaj naprej bode vsak ponedeljek in vsako sredo ob 6. uri zvečer.

Zopet poskušen samomor. Zena težaka Depiera skočila je v ponedeljek z obrežja „Giuseppina“ v morje. Njen soprog je skočil takoj za njo in jo spravil na suho. Vzrok poskušnemu samomoru je bil nek prepir ter se je nadejati, da se zakonska sedaj pomirita.

Policijsko. Mizarska pomočnika Karol Zink in Josip Pelles sta se sprla včeraj v delalnici pri Dreherjevi pivovarni. Zink je udaril svojega druga s kladivom po glavi, da se je takoj zgrudil na tla. Odnegli so ga v bolnico, Zinka so spravili v zapor.

Sodnijsko. Ribič Santo Rossetti je dobil radi razžaljenja Nj. veličanstva 4 mesece ječe. Razprava je bila tajna. — Leopold Skorijanc je vdobil 3 mesečno ječo, ker je izbil nekemu Peterneleju v pretepu tri zobé. — Drago plačano! Služabnica Marija Milave iz Postojne je bila obsojena radi tatvine na 6 mesecev ječe.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani imelo je dne 1. junija svojo X. sejo. Narzoci so bili: prvomestnik Tomo Zupan; podpredsednik L. Svetec; odborniki: dr. vitez Bleiweis Trsteniški, Iv. Hribar, M. Močnik, dr. Vošnjak, J. Žičkar, A. Žlogar, And. Zumer. Prvomestnik naznanja ugodni uspeh poklonitev pri p. n. knezonadškofu v Gorici in škofu v Trstu. Zapisnikar naznani, da so vsi sklepi prejšnje seje izvršeni. Zagotovi se podpora neki šoli ob jezikovni meji. Neki otroški vrtnarici se prošnja usliši. Prošnja nekega šolskega vodstva se odbije. Več predlogov podružničnega Tržaškega načelnikstva se odobri. Sklene se, da bo letošnja velika skupščina v Trstu vtorek, 19. julija. Razgovor o opravih veliko skupščine. — Slavna načelnikstva podružnic opozarjamo s pričujočim, naj določijo čim prej mogoče potrebne izkaze in nabrane svote. Glede v §. 10 velikih pravil velevanega pobiranja denarnih doneskov velja kalendarno leto. Isto tako naj podružnice pravodobno naznani svoje zastopnike, oziroma pooblaščenca za veliko skupščino. Umevno je po sebi, da podružnični zastopniki potujejo k veliki skupščini ob svojih, ne pa ob podružničnih stroških.

Vredba novčne veljave. Na izpodbudo avstrijskega finančnega ministerstva so se začele zopet razprave glede prevredbe novčne veljave, ki se bodo nadaljevale z ogersko vlado. Ko se pri teh razpravah, katere vodi finančni minister, doseže temelj, potem se postavi posebna novčna komisija, obstoječa iz udov avstrijskega in ogerskega, kakor tudi državnega finančnega ministerstva in iz odličnih mož avstrijsko-ogerske haute finance.

Razpisano je mesto okrajnega zdravnika v Poreču, plača je X. razreda, odnosno služba zdravstvenega asistenta v Tolminu. Prošnje do 25. t. m. c. kr. namestništvu v Trstu.

Obveznice po 3% italijanskih železničnih društev, zajamčene od vlade. Podpisovanje na te obveznice vrši se dne 16. in 17. t. m. pri filijali kreditnega zavoda in pri gg. Morpurgo in Parente in sicer v sledečem številu: 315.000 obveznic ital. železničnega društva po 500 lir (glavnica 157.500.000 lir).

90.000 obveznic istega društva (proga ob Adriji) po 500 lir, od glavnice 45.000.000 lir, od kojega je delnic v Angleškej. 225.000.

70.000 obveznic železnične družbe za Sicilijo po 500 lir, od glavnice 35.000.000 l.

Te obveznice po 500 lir so izdane v italijanskem, nemškem, francoskem in angleškem jeziku.

Italijanska vlada jamči za te obveznice toliko za glavnico, kolikor za obresti, ter izplačuje obresti 3% vsakega pol leta v iznosu 6 lir in 32 centesim za vsaki odrezek.

Izplačane bodo vse obveznice v 90. letih, računajoč vsakoletno vučitbo od leta 1896. naprej.

Cena je ustanovljena na sledeči način: Pri podpisu ima se plačati 25 lir, Pri sprejemu „ 50 lir, in do 30. novembra 1887. 241 lir,

Vkupno tedaj 316 lir, tudi proti izplačevanju na obroke ne izpod 100 lir za vsako obveznico.

Pobližje se izve v uradu kreditnega zavoda.

Tiekarna V. Dolence x Tietu